

KDYŽ SE ŘEKNE

Brnčalka – chata u Zeleného plesa, které se tak říká od socialismu, kdy nesla jméno po partyzánu Brnčalovi

Váha – název sedla se přenáší na hovorové označení chaty pod Rysy

Jordánka – nejlehčí výstupová trasa od Téryho chaty na Lomnický štít, částečně jištěna řetězy a kramlemi

Karbunkuláč – populární hřeben spojující Jestřábí věž s Kolovým štítem

Německý žebřík – široká rampa, která v délce jednoho kilo-

metru a téměř vodorovně protíná severní stěnu Kežmarského štítu, vede po ní lehká, ale za špatného sněhu zrádná sestupová trasa

Polský hřeben – není žádný hřeben, ale sedlo s turistickou stezkou nad Slezským domem

Věčný déšť – prudký svah nad Slezským domem, nečekaně z něho padají mohutné laviny

Magistrála – traversová cesta po celém úbočí Tater, v zimě je nebezpečná, protože překračuje mnoho lavinových žlabů

Cepři – turisté (pohrdlivě)

FOTO: JAKUB TUREK

HORŠTÍ VÚDCI

Netroufáte si na horolezecké či skialpinistické výstupy sami? Najměte si horského vůdce. Půjčí vám vybavení, zaručí vaši bezpečnost a bude se o vás starat po celou túru. Adresa kanceláře: P.O.Box 38, budova Satur, 062 01 Starý Smokovec, tel.:

052/4422066. Ceny se podle obtížnosti výstupu pohybují od dvou do čtyř tisíc korun za standardní túru v několikačlenné skupině. Lze si samozřejmě zaplatit i extrémní lezení nebo lyžování, ale na to si vůdce troufe jen s prověřeným klientem.

VYBAVENÍ NA TÝDEN TATRANSKÉHO LEZENÍ

Batoh 60 l, bunda, šustáky, fleecová bunda, funkční (potíčí) prádlo, čepice, neproakvé rukavice, náhradní ponožky, rukavice a prádlo, návleky na boty, kožené nebo plastové boty, mapa, průvodce, busola, lavinový vyhledávač, lopata, sonda, hodinky, nůž, zapalovač, bivačovací pytel, ešus, lžice, plynový vaříč a palivo, mýd-

lo, ručník, kartáček na zuby, zubní pasta, zavírací špendlíky, přilba, dvojité lano 50 m, kombinovaný úvazek, cepín, kladi-vocepín, mačky, karabiny, klíčenice, friendly, skoby, ledovcové skoby, smyčky, jídlo na obědy, prášky do vody, litrová láhev nebo termoska, krém na opalování, tmavé brýle, lékárnička.

→ Každý návštěvník se ptá, kolik si toho nosiči na tříhodinovou túru do kopce nakládají na krosny. Musíme tedy otázku zodpovědět i zde: v létě se nosí sedmdesát až sto kilogramů, v zimě do neprošlápaného sněhu se nosiči odvažují se čtyřiceti až padesáti kilogramy. Rekordmanem je chatař na Skalnaté chatě Laco Kulanga, který odnesl náklad o neskutečné váze 270 kilogramů.

Běžnému horolezci ovšem zcela stačí k vyčerpání, aby si od vlaku na chatu vynesl své horolezecké haraburdí a něco jídla v batohu. Má toho mezi dvaceti a třiceti kilogramy a nahoře je rád, že ještě žije.

Lyže jsou výhodou

Ještě týž den si jde obhlédnout terén, pozeptá se chataře na lavinovou situaci a zjistí, že bez skialpinistických lyží či aspoň sněžnic se mu půjde pod nástup horolezeckého směru velmi špatně, protože se bude bořit do sněhu po pás. Lyžaři na tom však nebudou o mnoho lépe, protože obhlídka jejich trasy jim ukáže, že sestup ze skal vede úplně nějak jinak než k lyžím, ke kterým se budou muset daleko vracet.

Všichni tatranští nováčci kromě toho ještě absolvuji tak zvané chytání pádů. Na prudkém sněhu si vyzkouší, jaké to je, když zakopnou například o hroty maček a řítí se dolů svahem. Pokud si zachovají chladnou hlavu, pád zachytí cepínem, na který nalehnou a vši silou ho vrazí do sněhu.

Do stěny!

Druhý den konečně vyrazí dvojice či trojice do stěn. Jejich pozdrav zní: „Hore zdar.“ Je to něco jako lyžařské „Skol.“

Méně zkušení tu lezou obvykle hřebeny či žlaby obtížnosti II a III. Na cvičných skalách jsou třeba o čtyři stupně dál, ale v Tatrách nejde jen o fyzický výkon. Velkou roli tady hraje strach a odvaha, schopnost najít schůdnou cestu, dobré nepromokavé vybavení, odhodlání a v první řadě počasí. Příliš měkký sníh věští

laviny, vánice zhatí všechny plány, mraky znesnadňují orientaci a vítr podporuje vznik omrzlin. „S Vaškem už nejedeme, byl tři roku po sobě na týden v Tatrách a vylezl za tu dobu jen dvě cesty,“ pravidelně lamentují členové jednoho pražského oddílu, když s nimi má jet dotyčný Václav. Proseď kvůli špatnému počasí celý týden na chatě není nic příjemného.

Zmrzlá tráva je požehnáním

Většina zkušenějších se v zimě pohybuje okolo obtížnostního stupně IV. To, co v létě jde lehce ve speciálních lezeckých botách, malým batůžkem a lehkým lanem, to je v zimě tvrdý oříšek. Většina túr v Tatrách jsou totiž tak zvané mixy, pod kterými si lze představit úplně všechno. Střídá se na nich bez varování skála, sníh, ledová glazura, někdy se prolézá potůčkem a jindy mezi kamením jen přimrzlým do ledu. Občas je potřeba pustit cepín a držet se oběma rukama skály, jindy jsou potřeba dva cepíny k zaseknutí do ledu nebo dokonce jen k zaklínění jejich hrotů do štěrbin v kameních.

Tatranskou specialitou jsou trávy. Jakmile lezec uvidí zmrzlý trs, zajásá a okamžitě do něj zatne cepín. Drží v něm lépe než v homogenním ledu.

V poslední době nabylo na popularitě lezení po kolmých ledopádech, které trochu připomíná lezení na menších skalách v zimním provedení.

FOTO: JAKUB TUREK